16/11/2021

Αναστοχασμοί γύρω από τη διακονία της ιεροσύνης στους σύγχρονους καιρούς

/ Ενορίες

Εκδήλωση με κεντρικό θέμα «“Οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμήν, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ” (Ἑβρ. 5,4): Αναστοχασμοί γύρω από τη διακονία της ιεροσύνης στους σύγχρονους καιρούς μας», πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 14 Νοεμβρίου, στο Πνευματικό Κέντρο του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…».

Συμμετείχαν ο Πρωτοπρεσβύτερος **π. Βασίλειος Θερμός, Θεολόγος, Παιδοψυχίατρος, Συγγραφέας**, **Αναπληρωτής καθηγητής στην Ανωτάτη Εκκλησιαστική Ακαδημία Αθηνών**

και ο κ. Κωνσταντίνος Κορναράκης, Καθηγητής στο Τμήμα Θεολογίας του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Τη συζήτηση συντόνισε ο Αρχιμανδρίτης π. Συμεών Βενετσιάνος, Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος Νεότητος και Οικογενείας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών.

Η εκδήλωση μεταδόθηκε από το διαδίκτυο, μέσα από το κανάλι του «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...» στο YouTube.

Η συζήτηση, όπως ήταν φυσικό, περιστράφηκε γύρω από την επικαιρότητα, επιχειρώντας μία αποτίμηση των τελευταίων μηνών της πανδημίας.

Η πανδημία είναι ένα γεγονός που για πολλές δεκαετίες θα στοιχειώνει την πραγματικότητα και το οποίο δεν έχει όμοιο του στις προηγούμενες δεκαετίες.

Μέσα σε αυτό το γεγονός, μία πρώτη ποιμαντική πρόκληση για την ιεροσύνη, που επισημάνθηκε, είναι αυτό που ζούμε αυτήν την εποχή, ένα βουβό σχίσμα. Βουβό με την έννοια ότι δεν έχει εξωτερικευθεί με κάποιες ενέργειες, αλλά είναι κάτι που το ζουν οι κληρικοί στις ενορίες τους.

«Ξεκινά από απλή απείθεια, ανυπακοή και απειθαρχία προς τον εφημέριο ή τον πνευματικό πατέρα και φτάνει μέχρι και σε βεβήλωση ακολουθιών και λειτουργιών.

Γεγονότα που είδαμε σε ναούς, κυρίως μετά την εγκύκλιο της Ιεράς Συνόδου, που ενημέρωνε για τα εμβόλια και την φροντίδα του κόσμου να εμβολιαστεί για να προστατεύσει ο πιστός πρώτα τον αδερφό του και μετά τον εαυτό του.»

Το πρώτο λοιπόν που επισημαίνεται, είναι αυτός ο διχασμός του εκκλησιαστικού σώματος. Οι αιτίες αυτού του προβλήματος είναι βαθύτερες, γιατί η πανδημία είναι μία δευτερογενής κρίση, που πυροδότησε την ενεργοποίηση μιας πρωτογενούς κρίσεως, που βιώνει η Εκκλησία μας, επίσης βουβά, χρόνια τώρα, και είναι μία καθαρά εκκλησιολογική κρίση.

Δηλαδή με κάθε τρόπο, υπάρχει πάντοτε μία αντίσταση και αυτό που ζούμε τώρα, έχει εκκολαφθεί δεκαετίες, μέσα από κανάλια στα οποία η Εκκλησία, είτε από διακριτικότητα για να μην διχάσει τον κόσμο, είτε από ποιμαντική διάθεση δεν θέλησε να επέμβει.

Ως λαός, συνέχισαν οι συνομιλητές, δεν είχαμε εκπαιδευθεί πως οι ενέργειες μας επηρεάζουν άλλους, και όχι μόνο κοντινούς, αλλά και ανθρώπους που δεν θα τους δούμε ποτέ και δεν είχαμε μάθει να σκεφτόμαστε σφαιρικά.

Η πανδημία ανέδειξε τα θολά σημεία της εκκλησιολογίας μας, αλλά και την ανάγκη να συλλάβουμε καλύτερα, σε τι έγκειται το θεανθρώπινο της

Εκκλησίας, της ιεροσύνης και της πνευματικής ζωής. Ότι μετά την ενανθρώπηση του Χριστού, όλα είναι θεανθρώπινα. Η ιεροσύνη βρίσκεται στην καρδιά αυτού του θεανθρώπινου μυστηρίου της Εκκλησίας.

Η πανδημία λειτούργησε, άλλοτε τραυματισμένα, και άλλοτε γόνιμα αυτοσυνειδησιακά, ως καθρέφτης ποιμαντικής και πνευματικής αυτοσυνειδησίας για τον κληρικό. Γιατί ένας κληρικός που γίνεται εντελώς απροϋπόθετα, εφησυχάζει και ξαφνικά σε κάποιες τέτοιες κρίσεις, έρχεται αντιμέτωπος με την σκληρή πραγματικότητα.

«Αυτό που βλέπουμε σήμερα, είναι ότι η περίφημη ορθόδοξη πνευματικότητα πολλών ανθρώπων, στην ουσία είναι μία σύμβαση δικανικού χαρακτήρα, μεταξύ εκείνων και του Θεού. Οι τύποι καταπίνουν την ουσία και δεν υπάρχει το κριτήριο ισορροπίας ανάμεσα σε αυτά τα δύο.

Όταν δεν μπορεί κάποιος να δει αυθεντικά την πνευματική ζωή, τότε δεν μπορεί να δει και τα δόγματα. Κινδυνεύουμε να πέσουμε σε έναν μονοφυσιτισμό ή σε ένα νεστοριανισμό.»

Μία πνευματικότητα που ενοχοποιεί την ύλη, το σώμα και τις χαρές της ζωής, ή από την άλλη πλευρά, ξεχωρίζει τι είναι για τον κόσμο και τι για την Εκκλησία και φτάνει να φτιάχνει μία ανιστόρητη θεολογία.

Υπάρχει πολύ ιδιοτέλεια και πολύς ναρκισσισμός, παρατήρησαν, σε κληρικούς και λαϊκούς. Δεν υπάρχει η έγνοια για τον άλλον. Η Εκκλησία είναι Σώμα Χριστού που νοιαζόμαστε για τον άλλον.

Η άρνηση, για παράδειγμα, για την χρήση της μάσκας στους ναούς, δείχνει μια ιδιοτελή έγνοια για το άτομο και μια αδυναμία να σκεφτεί κανείς εκκλησιολογικά.

Υπάρχει ένα έλλειμα εκκλησιολογικού φρονήματος και από αυτό το έλλειμα που υφίσταται σε όλο το εκκλησιαστικό σώμα, από εκεί αντλούνται και οι κληρικοί μας και με αυτά τα κριτήρια κρίνονται και οι συμμαρτυρίες για πολλούς νέους κληρικούς.

Όπως υπάρχει συχνά μια προχειρότητα στα κριτήρια για την ιεροσύνη, κατά τον ίδιο τρόπο υπάρχει μια προχειρότητα και επιφανειακότητα στα κριτήρια για το τι συνιστά μια υγιή λειτουργική οικογένεια.

«Στην συγκεκριμένη κοινωνία, οι γάμοι των κληρικών, θα έπρεπε να είναι οι πιο ποιοτικοί γάμοι, αλλιώς δεν αντιμετωπίζεται η ιεροσύνη. Και για τους άγαμους κληρικούς, η μοναχική τους κλίση να είναι ερωτικής φύσεως και να είναι πολύ

ποιοτική για να αντέξουν.

Την ψυχοσωματική εξουθένωση του κληρικού την προκαλούν η υπερβολική και δύσκολη εργασία του και η φύση της, τα στοιχεία του χαρακτήρα του που μπορεί να τον δυσκολεύουν, και τρίτος παράγοντας είναι η ποιότητα του γάμου του».

Κανείς κληρικός δεν θα είναι τέλειος, όλοι μαθαίνουν από τα λάθη τους και από τις αποτυχίες τους και γίνονται καλύτεροι με την χάρη του Θεού. Αλλά ο στόχος είναι να μην ξεκινούν από πολύ αρνητικό επίπεδο το οποίο μετά δημιουργεί δυσάρεστες εκπλήξεις και προσωπικά δράματα.

Λείπει η υπακοή στον Χριστό, η ταπείνωση, το πνεύμα αγάπης προς τον άλλον, το να ζεις για τον άλλον κι όχι για τον εαυτό σου. Κι αυτό γεννάει τρομακτικά συμπτώματα παθογένειας μέσα στον χώρο της Εκκλησίας.

Η ζωή μας βάζει πολύ δύσκολα διλήμματα, όπως τόνισαν οι συνομιλητές, κι εκεί δοκιμαζόμαστε κατά πόσο μπορούμε σε όλα μέσα, να βλέπουμε τον Θεό. Αν μπορούμε να δούμε την χάρη Του, ακόμα και μέσα στην στέρηση, με την επίγνωση ότι στερούμαστε κάτι, για να προστατεύσουμε αδελφούς μας.

Γιατί όσοι πόνεσαν που δεν μπόρεσαν δύο Πάσχα να πάνε στην Εκκλησία, έγιναν αιτία να είναι ζωντανοί κάποιοι συνάνθρωποι τους, που δεν θα τους γνωρίσουν ποτέ.

Ο λαός σίγουρα αισθάνεται προδομένος, συνέχισαν, και σε ένα μεγάλο βαθμό, έχει δίκιο. Ο ευσεβής λαός του Θεού βλέπει να μπαίνουν στην ίδια ζυγαριά, λατρευτικές συνάξεις με συναυλίες. Και είναι πάντα έτοιμοι, συγκεκριμένοι χώροι, κυρίως το διαδίκτυο, να κατηγορήσουν την Εκκλησία και κάποιες μεγάλες εορτές, ότι γίνονται εστίες διασποράς, ενώ δεν αντιμετωπίζουν με την ίδια αυστηρότητα, άλλα που συμβαίνουν.

Η Εκκλησία μπαίνει στην ίδια ζυγαριά με κέντρα διασκέδασης, με γήπεδα, με διαδηλώσεις και πορείες, κάτι που επίσης πονάει. Βέβαια κι εμείς ως μέλη της Εκκλησίας, όπως παρατήρησαν, δώσαμε την δυνατότητα να υπάρχουν αυτές οι ακρότητες.

Αισθανόμαστε προδομένοι, και με το δίκιο μας, αλλά κι εμείς βοηθήσαμε είτε ως διοικούσα ποιμένουσα Εκκλησία, είτε ως σώμα Χριστού, να διογκωθούν τέτοια φαινόμενα.

Ο κόσμος θα ήταν πολύ λιγότερο παραπονεμένος, αν υπήρχαν κληρικοί που πραγματικά τον αγαπούσαν. Υπήρξαν κληρικοί που τον αγάπησαν και έδωσαν το

είναι τους, αλλά κληρικοί που κάλεσαν τον κόσμο σε αντίσταση, απειθαρχία και ανυπακοή και τον αγάπησαν, θέλανε να έχουν από κάτω στρατό.

Και μεταξύ άλλων, επισημάνθηκαν τα εξής:

«**Όταν κληρικοί δαιμονοποιούν τις επιστήμες του ανθρώπου, πως θα μπορούσαμε να βοηθήσουμε τον κόσμο να μην είναι παραπονεμένος, πως θα μπορούσαμε να είμαστε παραμυθητικοί απέναντι του.**

Πρέπει να ξαναδούμε το ζήτημα της μόρφωσης του κληρικού, διότι η πανδημία έβγαλε προς τα έξω και αυτό. Να τεθεί το θέμα της συνεχούς επιμόρφωσης που θα ελέγχεται από τον οικείο Επίσκοπο.

Χρειάζεται εντατική ποιμαντική δουλειά προς τους νέους ανθρώπους, κοινωνικές δεξιότητες από μέρους των κληρικών και αναδιοργάνωση στο πως τελούνται τα μυστήρια.

Η αγάπη πρέπει να είναι αμοιβαία και από την πλευρά του λαού. Να μην αγαπάει τον κληρικό μόνο όταν συμφωνεί μαζί του και του κάνει τα χατίρια.»

Τη συζήτηση μπορείτε να παρακολουθήσετε εδώ:

Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς